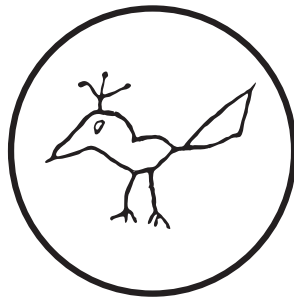

ABC

CAHIER

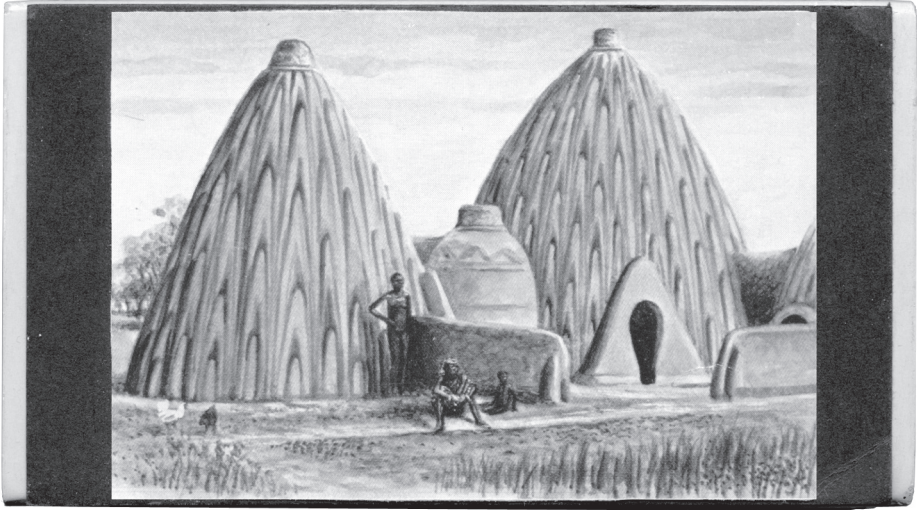

D R O O M H U I Z E N

NOTES

DROOMHUIZEN

• Architectuur is overal rondom ons: ons huis, onze tuin, onze straat, onze school, onze klas,... Het huiselijk decor waarin iemand woont, vertelt iets over de bewoner. Wanneer kinderen hun droomhuis bouwen, dan vertellen ze over hun verlangens en toekomstdromen. In die zin is architectuur ook en vooral een vorm van communicatie, een dimensie in ons dagdagelijks leven. Voor de persoonlijke, sociale en culturele ontwikkeling van kinderen is het belangrijk om ook een 'architecturale' taal te leren ontwikkelen, zonder dat het al te gespecialiseerd hoeft te zijn. Het onderwijs kan bij dergelijke sensibilisering een stimulerende rol spelen. Daarom ontwikkelde ABC (ART BASICS for CHILDREN) een aantal werkinstrumenten voor architectuureducatie. Ze werden meerdere keren uitgetoetst in het basisonderwijs (kleuter- en lagere scholen). Ook normaalschoolstudenten participeerden in sterke mate aan dit (pilot)project.

• Twee types van 'module-boxen' kwamen op die manier tot stand: de **basisbox** (rond de acht basiselementen die een ruimte kunnen bepalen) en de **themabox** (de huidige deelt thema's van de themabox zijn droomhuizen, interieurs, stenen, tuinen/landschappen, spiralen en stadsontwikkeling). De boxen zijn voorzien van specifieke en geselecteerde materialen/boeken, bijhorende info-cahiers, en beelden-mappen. Om beter met de boxen te kunnen werken heeft ABC ook aangepast meubilair ontworpen. Het ombouwen van de klas werkt rustgevend en bevordert het leerproces. Kinderen en leerkrachten voelen en ontdekken het belang en de impact van architectuur ook op een fysiek niveau. (Meer info over de boxen en het meubilair vindt u in onze info-flyer of op de website: www.abc-web.be) ABC hoopt de drempel voor architectuur -educatie op deze manier te verlagen, opdat je -ongeacht de leeftijd- vooral kan leren vragen stellen over en visie ontwikkelen op de impact en reikwijdte van architectuur en vormgeving.

• Bij elk deelt thema (van de themabox) en bij de basisbox zit een informatief **cahier**. Dit cahier hoort bij het thema 'droomhuizen'. Voornaamste bedoeling: wat meer uitleg bij de aangeboden materialen en heel wat tips/suggesties om met die materialen in klasverband aan de slag te gaan. Maar voel u vooral vrij om uw eigen keuzes te maken. Ook de cahiers kunt u raadplegen op onze website. U vindt er tevens een 'forum' waar u al uw reacties kwijt kan betreffende de boxen, en ons kan laten weten hoe u zelf aan de slag bent gegaan. De cahiers (en de boxen) zijn een permanent work-in-progress...

Veel plezier!

1. EEN FILOSOFISCHE BENADERING.

"Your house is your larger body. It grows in the sun and sleeps in the stillness of the night; and it is not dreamless. Does not your house dream?"

Kahlil Gibran, The prophet.

Vragen, in vraag stellen.

Filosoferen begint met een filosofische vraag.

Bijv.

Wat betekent wonen eigenlijk ? Wat versta je onder thuis zijn, je thuis voelen?

Is wonen 'nodig' ? Waar begint en eindigt mijn huis?

2. DE MATERIALEN.

Een collectie luciferdoosjes:

De voorkant van de luciferdoosjes toont afbeeldingen van huizen, door de eeuwen heen, hier en elders.

De achterkant vertelt meer over het huis dat er op staat.

Wie woonde er? Waar staat het huis? Wat vonden deze mensen belangrijk?

De specifieke materialen bij dit thema kunnen aangevuld en ondersteund worden met materialen uit de mobiele bib en met een beelden-werkmap voor de kinderen.

3. DE ACTIVITEITEN

Het zijn slechts mogelijke ingangen.

Ze kunnen een houvast zijn, inspiratie op gang brengen, ze willen zeker geen strak sturend schema zijn.

Integendeel, de kinderen zullen vaak zelf de gids zijn.

Als begeleider tracht je hun ervaringsstroom op het spoor te komen en hierop in te spelen.

**4. LEERDOMEINEN:
VAK- EN LEEFTIJDVERSCHRIJDEND**

Werken met de themabox is geïntegreerd werken.

Meerdere ontwikkelingsdomeinen, meerdere leergebieden komen aan bod. Toch heeft elke activiteit een eigen accent, zodat de drie activiteiten een evenwichtig aanbod kunnen vormen.

Taalontwikkeling en communicatie krijgen in elke activiteit veel aandacht.

De activiteiten zijn zo opgevat dat je verschillende accenten vindt voor verschillende leeftijden.

Wat de klasorganisatie betreft geven we er voorkeur aan een extra-leerkracht (zorgverbreding) of een ouder in te schakelen. De meeste materialen lenen zich veel beter om met max. twaalf kinderen te werken, het verhoogt de participatie en laat toe om een diepgaander communicatie met de kinderen op te bouwen.

5. ASSOCIATIES

In deze rubriek krijg je verbanden aangereikt die het thema "droomhuizen" uitdiepen, links leggen met de andere thema's bv. spiralen, landschappen..., of ideeën leveren om een aangepast nevenaanbod te voorzien.

Welke vragen komen bij me op tijdens of na het werken met het thema "droomhuizen"? Hoe kan ik verder werken? Welke verbanden leggen de kinderen? ...

6. NOTITIES-EVALUATIE-UITWISSELING

In het cahier vind je veel ruimte om reacties van kinderen, eigen ideeën, opmerkingen, reflecties neer te schrijven. Op die manier kan er een dialoog en uitwisseling van ideeën met ABC tot stand komen om de themaboxen verder te optimaliseren. De cahiers krijgen een 'levend' karakter, zijn geen eindpunt, maar een gezamenlijk work-in-progress.

NOTES

DROOMHUIZEN

"Ik kan niet in het huis van Jens wonen, mijn familie is daar niet."

Katrien- 4 jaar

Kinderen mogen denken, vertellen, fantaseren, tekenen en schrijven over het huis van hun dromen.

Accent bij deze activiteit ligt vooral op de psychosociale ontwikkeling: tijd en ruimte nemen om dichterbij hun emotionele belevingen te komen en er greep op te krijgen. Een eigen zin geven aan het begrip "wonen", "thuis".

Mogelijke leergebieden: communicatieve en sociale vaardigheden, wereldoriëntatie, maatschappelijke vorming, taalontwikkeling.

DOELEN

Verbondenheid met zichzelf, met de anderen.

Elementen uit de eigen en andere culturen ervaren, ontwikkelen, en tot expressie brengen.

Stilstaan bij en verwoorden van eigen ideeën waar ze willen wonen.

Ervaringen uitwisselen: interesse tonen voor en kennismaken met ideeën van leeftijdsgenoten rond wonen.

Openheid ontwikkelen voor woonomgevingen en huisvesting over heel de wereld.

VERLOOP

1. KRINGGESPREK OVER "WONEN"

Kinderen krijgen de kans om hun emoties en ideeën rond 'wonen' te verkennen en te delen met anderen. Vrij snel kunnen we het gesprek een filosofische wending geven, waardoor we gaan reflecteren over ons eigen leven en het leven in een gemeenschap.

Kun je vertellen waar, met wie je woont ?

Woon je daar graag ?

Hoe ziet je huis eruit ?

Zou je ergens anders willen wonen ?

Waar en waarom ?...

Probeer vragen door te spelen en antwoorden te vergelijken, aan te vullen, te verduidelijken.

Is zwerven ook wonen ?

Heb je een huis nodig om te wonen ? ...

Hou de vragen zo open mogelijk. Het gaat bij de antwoorden natuurlijk niet om een goed of een fout antwoord, wel om de kinderen de kans te bieden om hun gedachten te verwoorden.

2. DOE - OPDRACHT

Kinderen maken kennis met een ruime waaier van plekjes, gecreëerd door mensen, door de eeuwen heen, hier en elders, plekjes waar ze veilig waren, waar ze konden 'thuiskomen'.

De kinderen kiezen een huis, waarin zij graag zouden wonen. Ze kiezen het luciferdoosje met daarop hun droomhuis. Het is belangrijk dat kinderen voldoende tijd krijgen om te kijken, de achterflapjes te lezen of voorgelezen te krijgen, met elkaar te vergelijken, te overleggen.

3. VERTEL / LUISTER / VRAAG / SCHRIJFRONDE

Kinderen vertellen om beurt waarom ze die keuze voor dat specifieke droomhuis gemaakt hebben.

De leerkracht kan hier bij vragen stimuleren naar "situering en hoe het zou zijn om daar te wonen".

Op een briefje schrijven de kinderen waarom ze in dit huis willen wonen, eventueel op een creatieve manier, en steken dit bij in de doosjes.

De kinderen krijgen nog verder de kans om de andere huizen te bekijken, de briefjes van hun klasgenoten te lezen.

"Het lijkt me leuk om buiten te komen en direct in de natuur te zitten, leuk om kampen...te maken"

Simon –10 jaar over een boshut in een Californisch woud.

"Ik heb dit huis gekozen omdat ik dan met de natuur kan samenleven. Het is een klein huisje. Je kunt in de tuin gaan werken. Het is een mooi en briljant huis."

Nick –11 jaar over een Chinees hof als zijn droomhuis.

Boodschappen worden geschreven en gelezen en kunnen ook de volgende dagen tot interessante gesprekken leiden over hun droomhuis.

MOGELIJKE VERVOLGOPDRACHTEN

- **BEELDVORMING:** huisjes maken in klei

- **SCHRIJVEN OP MUZIEK:**

"Niemand weet...", "Als muren konden spreken..."

- **OPZOEK-OPDRACHTEN**

W.O., Technologische Vorming: foto's, tastbare dingen, informatie, vindplaatsen, ... van verschillende materialen die men gebruikt bij huizen bouwen.

NOTES

DROOMHUIZEN

"Eskimo's, dat zijn eigenlijk indianen."

Diet – 4 jaar

Hier en daar, dichtbij en veraf, binnen en buiten, in het midden, links en rechts, boven en onder...

Plattegronden, kaarten, de globe.

Accent in deze activiteit ligt meer op de cognitieve ontwikkeling : begrippen, gelijkenissen, verschillen, verbanden... over waar en hoe mensen leefden in de tijd en nu. Mogelijke leergebieden: wereldoriëntatie, aardrijkskunde en geschiedenis, maatschappelijke vorming, interculturele en mondiale vorming.

Kinderen worden zich o.m. bewust van het feit dat een woonplaats en de invulling hiervan door bevolkingsgroepen, mee bepaald worden door de plek op aarde waar ze wonen.

Een woonplaats is een manier om je te beschermen en om je geborgen te voelen.

Versillen tussen verschillende bevolkingsgroepen zijn begrijpelijk als je gaat kijken naar het klimaat en de omgevingsfactoren van deze bevolkingsgroepen.

Sommige kinderen herkennen misschien bepaalde woningen uit hun oorspronkelijke cultuur: ze kunnen verschillende soorten huizen met mekaar vergelijken, en ook, vertellen over hoe zij hun huis zouden inrichten als ze bijv. nog in Turkije of Marokko woonden.

DOELEN

- Inzichten verwerven over natuur en techniek (fysische kennis).
- Inzichten verwerven over mens en samenleving (sociale en interculturele kennis).
- Kennismaken met de aarde als leefruimte. (klimaat, bodem, landschap)
- Aspecten van levensonderhoud verkennen en representeren (huisvesting, welvaart en welzijn,...).
- Verbanden ontdekken tussen klimaat/omgevingsfactoren en woonomgeving/woonmilieu vormgeving. Kaartvaardigheid.

VERLOOP

1. KRINGGESPREK ROND "WAAR WONEN WIJ?"

Kinderen kunnen hun ervaringen meedelen van hoe we een deel zijn van een steeds groter geheel.

Mogelijke startvragen:

Waar woon je? Wonen we ver van elkaar? Wat betekent 'ver'? Hoe zie je dat je in de buurt van je dorp, stad, land komt? Ben je al eens verloren gelopen of gereden? Hoe vind je de weg terug?

We geven onszelf op de wereldkaart of wereldbol een plaatsje van waaruit onze reis vertrekt.

De kinderen maken kennis met de legende van een wereldkaart. Oudere kinderen kunnen de wereldkaart, wereldbol lezen.

2. GROEPSWERK

De klas (in een lagere school) wordt opgesplitst in groepjes van 4-6 kinderen.

Een groepje kiest in overleg twee droomhuisjes.

De kinderen gaan op zoek naar waar en hoe zij denken dat de bewoners er leven.

Samen zoeken ze de plaatsen op de wereldkaart. Klimaat, landschap en woonomgeving worden vergeleken.

Sommige woonsten, gebouwen situeren zich ook in een andere tijd.

In de mobiele bib kunnen kinderen en leerkracht meer info zoeken over verschillende woonomgevingen (leven in de woestijn, in de bergen, op het water, ... stolpen van stro, sneeuw, vilt... nomaden...hutten, huizen, vestingen, paleizen...)

Vragen die we ons kunnen stellen bij het opzoekwerk:
Hoe bepalen natuurlijke omstandigheden en aanwezigheid van bouwmaterialen het uitzicht van woningen ?

Wat kan je vinden over het klimaat, bodemgesteldheid en natuurlijke hulpbronnen? Wie leefde waar? Kan je op een tijdlijn verschillende bouwstijlen rangschikken? Welke info vind je over de cultuur (invloed van godsdienst en kunst), manier van leven toen? Individueel of in groep vertellen/presenteren de kinderen de gevonden informatie.

In de kleuterklas werkt de leerkracht samen met een groepje van max. acht kleuters (de andere kleuters hebben intussen bijv. een vrije activiteit, zie verder) ledere kleuter kiest een droomhuisje.

*Wat zie je op de tekening? Wie woont er?
Waar staat het huis? Welke vorm heeft het?
Zou het er warm of koud zijn?
Kan je zien waarvan het huis gemaakt is?*

Je kan met hen droomhuisjes sorteren per werelddeel, per leefcomfort (arm, rijk).

In de dialoog kan extra informatie gegeven worden, wanneer kleuters spontaan associaties maken of hun ervaringswereld verbinden met wat ze waarnemen. De mobiele bib werkt aanvullend of ondersteunend.

De andere kleuters kunnen kiezen voor een nevenaanbod in het thema.

Nevenaanbod: spelen met bouwmaterialen-timmerhoek, bouwhoek, sorteren/tellen/meten met spijkers, schroeven...

3. VERDIEPING-EXPRESSIE

- Een lijst aanleggen van belangrijke woorden uit de bouwkunst, die we zijn tegengekomen.
- Een bouwstijl met (kosteloos) materiaal in beeld brengen. (stokjes, stoffen, doosjes, geribd karton, draden, stro...)
- ...

MOGELIJKE VERVOLG-ACTIVITEITEN

- W.O.: windrichtingen, werken met het kompas, klimaatgordels
lesinformatie luisteroefening (1ste graad), hoekenwerk (3de graad) rond het weer
(<http://home2.planetinternet.be/pkenis>)
- BEWEGINGSOPVOEDING:
ruimtelijke begrippen oefenen
- BEELDENDE VORMING en TAALEXPRESSIE:
een kleurentekening van woning en woonomgeving vormt de achtergrond waarop een bijpassende (zelfgemaakte) korte tekst of gedicht wordt geschreven.
- LEZEN: forumlezen –groepjes leerlingen kunnen uit ondersteunend materiaal interessante leestekst kiezen (bv. uit Bouwkunst). Het forum bereidt de tekst voor en neemt deze met de ganse klas lezend, uitleggend en illustrerend door.

TIMING

60-120 min. afhankelijk van de leeftijd

NOTES

DROOMHUIZEN

ACTIVITEIT III

DROOMHUIZEN

Een slak die woont alleen. Ik ben bang als ik alleen woon, wij kunnen niet alleen wonen.

Victor- 8 jaar

De kinderen kunnen hun eigen droomhuis tekenen met potlood, kleurpotloden en opkleven op een luciferdoosje. Ze leggen hun eigen collectie droomhuizen aan.

Accent in deze activiteit ligt op het vlak van psychosociale en motorische ontwikkeling.

Specifieke leergebieden: muzische vorming, taalontwikkeling.

Deze activiteit kan ook een verwerkingsactiviteit zijn bij de vorige activiteiten, maar omwille van het belang van creatieve – en verwerkingsprocessen, geven we er de voorkeur aan om aparte tijd te voorzien.

DOELEN

Kinderen combineren woord en beeld om de ervaringen, kennis en inzichten rond het thema naar anderen te communiceren.

Openheid ontwikkelen voor, genieten van de eigen realisaties en de realisaties van anderen.

Fantasie ontwikkelen om de werkelijkheid om te vormen in datgene wat ze zou kunnen of moeten zijn.

VERLOOP

- De kinderen hebben hun droomhuis gekozen (uit de bestaande luciferdoosjes, zie activiteit 1) en hebben verteld waarom zij die keuze maakten.

- Met behulp van materiaal (luciferdoosje, wit blad, stiften, kleurpotloden,...) kunnen ze hun eigen droomhuis vormgeven. De droomhuizen en mobiele bib blijven als inspiratiebron aanwezig.

De tekeningen worden op de doosjes gekleefd, op de achterflapjes schrijven ze hun eigen tekst.

“Ik wil in een boothuis wonen, dan kan ik vissen wanneer ik zin heb.”

Jens – 7 jaar

Verwoording van gedachten vooraf is belangrijk. Bij de kleuters kan de leerkracht hun verwoording neerschrijven.

- Evaluatie en reflectie: de kinderen tonen hun werkjes in de kring, vertellen wat ze getekend en geschreven hebben, geven aan elkaar feedback.

Mogelijke vragen:

*Had je het droomhuis van de andere zo voorgesteld ?
Wat valt je op ?*

Past het bij...? Waarom denk je dat? ...

- De kinderen zoeken een plaatsje voor de collectie. De collectie blijft in de klas, zodat er na het werken met de themaboxen, ruimte geboden wordt om hierrond verder te werken, eventueel de collectie nog te laten groeien.

TIMING

30 min.

Vanuit 'droomhuizen' kan men zinvolle linken met alle andere thema's (en cahiers) uit de themabox maken:

1. Wonen dieren ook in huizen?

Woonplaatsen van vogels en dieren.

Bouwsels van vogels hebben de mens misschien wel als voorbeeld gediend.

Exploratietocht (vergrootglas, lege potjes...) op zoek naar verschillende woonplaatsen van dieren.

Spinnenwebben. Knutselideeën in beelden-werkmap.

2. 'Spiraal' : vorm die mens en dier veelvuldig voor hun woonplaats gebruiken.

Slakkenhuizen, schelpdieren, spinnenwebben.

3. Woonomgevingen. Stenen en landschappen.

4. Tuinen en landschapsarchitectuur.

5. Bouwen met natuurmaterialen.

Een tent maken met bamboestokken.

Nomadenleven, eskimo's en indianen.

6. Hoe ga ik mijn huis inrichten?

Interieurs.

7. Verhalen en prentenboeken. (Zie boekenlijst bij inventaris)

Het vinden van een veilige plaats, een 'thuis', is het uitgangspunt bij al deze verhalen.

• MATERIAAL

- 54 doosjes met Droomhuizen
- 1 wereldbol
- 1 historische atlas
- 1 atlas
- 100 kapla blokken
- 1 spel bouwkaarten van Eames(aantal kaarten)
- diverse boeken

NOTES

DROOMHUIZEN

ABC vzw (ART BASICS for CHILDREN) is een jonge organisatie in Brussel die in eerste instantie mobiele studio's ontwikkelt waar kinderen en volwassenen zich in diverse kunstvormen (architectuur, visuele kunsten, dans,...) kunnen initiëren en/of verdiepen. Behalve aan de uitbouw van de studio's werkt ABC ook aan een aantal andere projecten: o.m. het organiseren van workshops in een vluchtelingenhuys, research voor en aanmaak van materiaal voor architectuur-educatie, een Kamishibai-project, een samenwerking met de Bozarstudios (PSK) rond nieuwe media...
ABC is een een initiatief van Gerhard Jäger

• ABCvzw – A. Dansaerstraat 98 1000 Brussel – tel 02 502 00 27 – fax 02 502 00 62 – mail@abc-web.be – www.abc-web.be •

Redactie: Rie Booaerts & Stef Piedfort • Eindredactie: Gerhard Jäger & Patrick Jordens • Lay out: Gerhard Jäger & Kwinten Lavigne

Dit project was mogelijk dankzij de steun van:
Commissie Architectuur en Vormgeving
(Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap/Cultuur/Afdeling Beeldende Kunst en Musea)
CANON CULTUURCEL (Ministerie van Onderwijs),
Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap (Jeugd & sport)

